

Sammanfattning

Samhällsekonomin är beroende av ett effektivt och väl fungerande betalningssystem. Det svenska betalningssystemet omsätter cirka 1 300 miljarder kronor varje dag. De allra flesta betalningar görs genom elektroniska överföringar. Dessa är starkt beroende av att den tekniska infrastrukturen (el, tele och IT) fungerar väl.

Liksom när det gäller andra samhällsviktiga områden finns det även i betalningssystemen en risk för att det inträffar allvarliga tekniska fel och störningar. Sådana kan t.ex. uppstå i den tekniska infrastrukturen, i verksamhetskritiska IT-system eller till följd av brister i interna processer. Allvarliga tekniska fel och störningar kan inträffa plötsligt och oväntat. De effekter som uppstår kan dessutom spridas mycket snabbt, eftersom de olika aktörerna i betalningssystemen och deras tekniska delsystem är ömsesidigt beroende av varandra och på olika sätt sammanlänkade. Eftersom effekterna också kan spridas till övriga delar av samhällsekonomin kan betydande skador och förluster drabba företag, konsumenter och det offentliga.

Det är därför av största vikt att de olika aktörerna i det centrala betalningssystemet har en god förmåga att förebygga och hantera kriser till följd av allvarliga tekniska fel och störningar, dvs. att det finns en god krisberedskap. Ett väl fungerande och motståndskraftigt betalningssystem utgör en viktig komponent i den finansiella infrastrukturen och bidrar även till att öka den finansiella stabiliteten och därmed förtroendet för det finansiella systemet.

De förslag som jag lämnar i denna rapport syftar alltså ytterst till att så långt möjligt säkerställa en tillräcklig funktionalitet inom det centrala betalningssystemet, så att samhällsviktiga betalningar kan genomföras även om det inträffar allvarliga tekniska fel och störningar.

Mot bakgrund av bl.a. de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen redovisat i rapporten Krisberedskap i betalningssystemet – tekniska hot och risker (RiR 2007:28) har jag under perioden mars till december 2010 undersökt hur statens förmåga att hantera allvarliga kriser i betalningssystemet kan stärkas.

Arbetet, som har bedrivits i projektform, har varit koncentrerat kring tre områden.

- Beskrivning och analys av den faktiska krisberedskapen i det centrala betalningssystemet.
- Vidareutveckling av strukturer för stärkt krisberedskap i det centrala betalningssystemet.
- Förslag när det gäller fortsatt arbete.

Inom ramen för den beskrivning och analys av den faktiska krisberedskapen har jag låtit genomföra en verifieringsstudie av den faktiska krisberedskapen hos aktörerna i det centrala betalningssystemet. Min samlade bedömning är att det finns förmåga hos aktörerna att hantera de tre typkriser som jag har definierat.

När det gäller vidareutveckling av strukturer för stärkt krisberedskap har arbetet varit fokuserat på regleringen av de grundläggande säkerhetskraven (målen) och frågor kring ett mer tydligt och samlat ansvar för krisberedskapsarbetet i det centrala betalningssystemet. Inom ramen för denna del av utredningen har jag bl.a. låtit undersöka den nuvarande regleringen av de aktuella frågorna